

KARTA PRZEDMIOTU/SYLABUS

Wydział	Wydział Opieki Zdrowotnej					
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo					
Poziom kształcenia	Studia pierwszego stopnia					
Forma studiów	Studia stacjonarne/studia niestacjonarne					
Profil kształcenia	Praktyczny					
Jednostka organizacyjna prowadząca przedmiot	Katedra Pielęgniarstwa					
Moduł / Przedmiot	Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej					
Przedmiot wyodrębniony w module	Dietetyka					
Język kształcenia	polski					
Status modułu / przedmiotu	Obowiązkowy					
Cykl realizacji przedmiotu	Semestr studiów: VI					
Kod przedmiotu						
Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot	dr n. med. Elżbieta Szczepańska					
Wymiar zajęć						
Zajęcia zorganizowane określone planem studiów, w tym:	Ogółem	Forma zajęć				
		Wykłady	Seminaria	Ćwiczenia	Samokształcenie	Zajęcia praktyczne
	50	9	21	-	20	-
Semestr VI	50	9	21	-	20	-
Bilans nakładu pracy studenta ogółem						
Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta			Wykłady – 9 godzin Seminaria – 21 godzin			
Praca własna studenta, w tym samokształcenie			29 godzin			
Łączny nakład pracy studenta			60 godzin			
Punkty ECTS						
RAZEM	w tym z tytułu:					
	zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta		pracy własnej studenta		nakładu pracy studenta związanego z zajęciami o charakterze praktycznym	
2	1,0		1,0		0,0	
Wymagania wstępne i /lub wprowadzające treści kształcenia						

Kształcenie w zakresie dietetyki zdefiniowane kartą/sylabusem wymaga poprzedzenia kształcenia treściami wprowadzającymi z zakresu anatomii, fizjologii, biochemii, biofizyki, podstaw pielęgniarstwa.		
Cele i efekty kształcenia		
Powiązanie modułu/przedmiotu z kierunkowymi efektami kształcenia	Kierunkowe efekty kształcenia	
	Po zaliczeniu przedmiotu student: ➤ w zakresie wiedzy: C.W27. definiuje zapotrzebowanie (ilościowe i jakościowe) organizmu na składniki pokarmowe niezbędne do utrzymania życia w warunkach zdrowia i choroby; C.W28. wymienia zasady żywienia osób zdrowych w różnym wieku i charakteryzuje istotę żywienia dojelitowego i pozajelitowego; C.W29. zna zasady profilaktyki i leczenia dietetycznego oraz powikłania dietoterapii; C.W51 zna środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego; ➤ w zakresie umiejętności: C.U46. ocenia stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego; C.U47. prowadzi poradnictwo w zakresie żywienia dorosłych oraz dzieci zdrowych; C.U48. stosuje wybrane diety terapeutyczne w otyłości, niedożywieniu, cukrzycy, hiperlipidemii, nadciśnieniu tętniczym, chorobach serca i naczyń krwionośnych, trzustki i wątroby; C.U69 posiada umiejętność doboru środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i umiejętności umożliwiające wystawianie recept na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego niezbędne do kontynuacji leczenia, w ramach realizacji zleceń lekarskich, oraz potrafi udzielać informacji o ich stosowaniu; ➤ w zakresie kompetencji społecznych: D.K2. systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu; D.K9. jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta	
Cele kształcenia w ramach modułu / przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie wiedzy i umiejętności z zakresu dietetyki określonych kompetencjami pielęgniarki, w tym: ➤ opanowanie podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu zasad prawidłowego odżywiania człowieka zdrowego w różnym wieku ➤ opanowanie zasad profilaktyki i leczenia dietetycznego.	
Szczegółowe modułowe / przedmiotowe efekty kształcenia		
	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do efektów kierunkowych
	EK – 1 potrafi omówić podstawowe pojęcia z zakresu dietetyki	C.W27, C.W29, D.K2, D.K9
	EK – 2 zna zasady żywienia człowieka zdrowego i chorego	C.W28, C.W29, C.W51, D.K2, D.K9
	EK – 3 potrafi dokonać oceny stanu odżywienia organizmu	C.U46, D.K2
	EK – 4 potrafi dobrać odpowiednią dietę w zależności od stanu zdrowia i choroby pacjenta	C.U47, C.U48, C.U69, D.K9
Metody i narzędzia dydaktyczne kształcenia		
Wykłady	➤ Wykłady informacyjne/ problemowe wsparte prezentacją multimedialną, przeplatane interakcją ze studentami z	

		wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną.
Seminaria		➤ Prelekcje wsparte prezentacją multimedialną, z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną. ➤ Tematyczne zajęcia połączone z indywidualnym lub grupowym opracowywaniem tematów związanych z omawianym zakresem tematycznym zajęć, przy możliwości korzystania z literatury. ➤ Prezentacje i referaty dotyczące treści kształcenia przeznaczonych do samokształcenia
Ćwiczenia		-
Zajęcia praktyczne		-
Treści programowe kształcenia		
Wymiar zajęć		Zakres treści programowych
Forma	Liczba godzin	
Semestr		VI
Wykłady	9	W1. Zapotrzebowanie człowieka na energię w różnych okresach życia. Bilans energetyczny ustroju: • pojęcie podstawowej, ponadpodstawowej i całkowitej przemiany materii, • czynniki decydujące o wysokości podstawowej przemiany materii, • elementy ponadpodstawowej przemiany materii, • termogeneza poposiłkowa, • bilans energetyczny ustroju. W2. Składniki odżywcze - funkcje, źródła, zapotrzebowanie i znaczenie żywieniowe: • funkcje składników odżywczych, • wartość odżywcza składników odżywczych, • źródła składników odżywczych w pożywieniu, • znaczenie żywieniowe oraz zapotrzebowanie na składniki odżywcze. W3. Ocena sposobu żywienia i stanu odżywienia: • jakościowe i ilościowe metody oceny sposobu żywienia, • biochemiczne i antropometryczne metody oceny stanu odżywienia.
Seminaria	21	S1. Racjonalne odżywianie. Zasady planowania jadłospisów: • zasady racjonalnego odżywiania, piramida żywienia, • zasady planowania jadłospisów. S2. Niedożywienie i jego następstwa: • objawy niedożywienia, • niedożywienie jako efekt zaburzenia odżywiania, • niedożywienie a postępowanie dietetyczne. S3. Klasyfikacja i charakterystyka diet leczniczych: • klasyfikacja diet leczniczych wg IŻŻ, • charakterystyka podstawowych diet leczniczych. S4. Żywienie pozajelitowe i dojelitowe: • leczenie żywieniowe w szpitalu, • leczenie żywieniowe w warunkach domowych, • standardy leczenia żywieniowego. S5. Edukacja i poradnictwo żywieniowe: • poradnictwo żywieniowe-cele, metody, zadania,

		rola pielęgniarki w leczeniu żywieniowym.
Ćwiczenia	-	-
	-	-
Zajęcia praktyczne	-	-
	-	-
Samokształcenie	20	- Opracowanie (samodzielnie lub w grupie) jadłospisów dla osób zdrowych i chorych z cukrzycą, otyłością, nadciśnieniem, zaburzeniami gospodarki lipidowej, z chorobami przewodu pokarmowego, wątroby, trzustki, nerek. - Żywienie dojelitowe w warunkach domowych. - Specyfika żywienia dziecka w zależności od wieku i stanu zdrowia.
Sekwencja zajęć		W1, W2, S1 W3, S2, S3, S4, S5 <i>(Informacja na potrzeby harmonogramu zajęć)</i>
Ocenianie i zaliczanie		
Metody weryfikacji efektów kształcenia i kryteria oceny		<u>Ocena formująca (OF):</u> Wykłady – student może otrzymać oceny np. za: - kolokwia częściowe sprawdzające stopień opanowania wiedzy, w tym także wiedzy z tematyki przeznaczonej do samokształcenia Seminaria – student może otrzymać oceny np. za: - odpowiedzi ustne/ kolokwia częściowe sprawdzające stopień opanowania wiedzy - prace i prezentacje przygotowane w ramach pracy własnej (samokształcenia) Nauczyciele akademicki prowadzący poszczególne formy zajęć zobowiązani są do wystawienia studentowi co najmniej jednej oceny formującej. <u>Ocena podsumowująca (OP):</u> Ocena podsumowująca jest oceną końcową potwierdzającą osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia. Ocena podsumowująca jest średnią ważoną ze średniej ważonej ocen formujących oraz średniej ważonej ocen uzyskanych na zaliczeniu końcowym – egzaminie przeprowadzonym w formie pisemnej.
Sposoby i kryteria weryfikacji i oceny uzyskania przez studentów założonych efektów kształcenia		EK – 1 – zaliczenie pisemne w formie testu EK – 2 – zaliczenie pisemne w formie testu EK – 3 – zaliczenie pisemne w formie testu EK – 4 – zaliczenie pisemne w formie testu
Zasady dopuszczania do zaliczenia przedmiotu		Student może zostać dopuszczony do zaliczenia końcowego przedmiotu w formie zaliczenia z oceną jeżeli uzyskał: ➤ średnią ważoną ocen formujących, co najmniej, jako ocenę dostateczną (3)

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Forma: Zaliczenie z oceną Zaliczenie przedmiotu przeprowadzone zostanie w formie: <u>pisemnej</u> – testu zawierającego łącznie 30 pytań związanych z każdym z efektów kształcenia, sformułowanych w sposób pozwalający na sprawdzenie wiedzy, poziomu zrozumienia, umiejętności analizy i syntezy. Przykłady pytań będą udostępnione studentom na pierwszych zajęciach przez nauczyciela akademickiego odpowiedzialnego za przedmiot. Warunkiem zaliczenia testu będzie udzielenie poprawnej odpowiedzi na minimum 60% pytań zawartych w teście. Ocena w skali wartościowej określonej regulaminem studiów odniesiona do każdego efektu kształcenia: - niedostateczny – ndst. (2) do 59% poprawnych odpowiedzi - dostateczny – dst (3) – od 60% do 67% poprawnych odpowiedzi - dostateczny plus – dst+ (3,5)– od 68% do 75% poprawnych odpowiedzi - dobry – db (4) – od 76% do 85% poprawnych odpowiedzi - dobry plus – db+ (4,5) – od 86% do 92% poprawnych odpowiedzi - bardzo dobry – bdb (5) – od 93% do 100% poprawnych odpowiedzi Warunkiem zaliczenia testu będzie uzyskanie, co najmniej oceny dostatecznej (3) z pytań odniesionych do każdego z efektów kształcenia. Ocena końcowa testu jest średnią ważoną ocen z pytań odniesionych do każdego efektu kształcenia.
Wykaz literatury obowiązującej do zaliczenia przedmiotu	
Literatura podstawowa	• Gawęcki J., Hryniewiecki L. (red.) Żywnienie człowieka. Podstawy nauki o żywieniu, Wydawnictwo PWN, 2010. • Ciborowska H., Rudnicka A. Dietetyka. Żywnienie zdrowego i chorego człowieka, Wydawnictwo PZWL, 2014.
Literatura uzupełniająca	• Jarosz M., Bułhak-Jachymczyk B. (red.) Normy żywienia człowieka. Podstawy prewencji otyłości i chorób niezakaźnych, Wydawnictwo PZWL, 2008. • Polskie Towarzystwo Żywienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu. Standardy żywienia dojelitowego i pozajelitowego. Kraków 2014
Prawa autorskie	
Prawa autorskie	Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych w Rudzie Śląskiej